

Oponentský posudek diplomové práce:

Daniela Hlinková (2015): Sledování výskytu prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) v mokřadu u Koterova v Plzni. – Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Centrum biologie, geověd a envigogiky.

Cílem diplomové práce Daniely Hlinkové bylo sledování populace prstnatce májového ve dvou vegetačních sezónách, sběr a vyhodnocení biologických dat a stanovení vhodného managementu lokality. Tyto cíle práce v podstatě splňuje. Kladem provedené práce je to, že se autorka pokusila o propojení teorie s praxí a že výsledky pravděpodobně budou dále využity.

K předložené práci mám však tyto zásadní výhrady:

1/ Práce je nepřehledná a obsahuje hodně „vaty“, v jejíž záplavě se snadno přehlédnou důležité údaje. To je zesíleno použitím úřednicko-ochranářského jazyka. Některá tvrzení se navíc opakují na různých místech.

např. str. 8, odst. 2 a 3 říkají částečně totéž

str. 9, kap. 1.3 by mohla být poloviční, zatímco u její poslední věty chybí příklady či citace

str. 12, kap. 1.6.2 – vzorová ukázka „newspeaku“ bez souvislostí s konkrétní prací

str. 17, kap. 3.4 – zbytečné, stačil by odkaz na literaturu, a užitečné by spíš bylo upozornění na podobné druhy a jak je odlišit

str. 19 a 21 – deceptivní květy vs. šálivé květy – proč je to na dvou místech?

str. 25 a 32 – proč nejsou údaje o VKP pohromadě? Jak je VKP velké?

str. 29 – proč se opakují údaje v textu a tabulce, navíc tak, že není jasné, co je v tabulce z kterého zdroje

str. 33 a 43 – informace na dvou místech ztěžují orientaci, navíc odkaz na obrázek 14 má být správně na obrázek 13. Dále není jasné, zda nově zjištěné 4 biotopy zjistila autorka v rámci DP práce, nebo někdo jiný v rámci projektu Natura

str. 34–42, tj. 9 stran věnovaných živočichům z nesystematických pozorování – určitou informaci poskytují, ale jde většinou o běžné druhy a stačil by jejich seznam

str. 53 – zbytečné grafy obsahují totéž co tab. na str. 50, navíc obr. 16 neodpovídá tab. 3.

2/ Citelně chybí historie lokality. Přestože si je autorka vědoma jejího významu (dokonce jej deklaruje) a ví, kde údaje zjistit. Na nepodložených předpokladech jsou vystavěny závěry.

str. 25 – jestliže byl porost kosen s finanční podporou Magistrátu města Plzně, tak lze zjistit kdy;

str. 27 – z tvrzení „v několika posledních letech nebyl kosen“ si čtenář jistě nepředstaví, že šlo maximálně o dva roky (kolik let se nekosilo, lze zjistit také – sama vím, že v r. 2010, možná i později, se kosilo)

str. 27 – jak autorka ví, že došlo ke „snížení početnosti“? (V citovaném článku Kinské to není.)

3/ Na základě dvouletého prostého počítání jedinců v populaci orchidejí nelze vyvozovat žádné závěry o vývoji populace.

str. 22 – Tvrzení „Počet kvetoucích rostlin...příliš neodráží skutečné vývojové tendence v populaci orchidejí.“ je v rozporu s vyhodnocením na str. 52 ...“populace je na vzestupu“

str. 54 – jak autorka ví, že většina sterilních rostlin v dalším roce vykvetla?

str. 50, tab. 5 – i kdyby všech 7 rostlin v následujícím roce vykvetlo a žádná fertillní nezmizela, počet kvetoucích rostlin v druhém roce je vyšší, než jejich prostý součet – proč? Vyrostly nové rovnou kvetoucí? Došlo k chybě v počítání?

4/ Další připomínky k odbornému obsahu práce:

str. 27 – kosení za pomoci rodiny a přátel zní šlechtně, ale jednak mi to nejde dohromady s faktem, že kosení této lokality bylo v r. 2014 financováno z PPK (viz <http://ceskyles.ochranaprirody.cz/res/data/212/026946.pdf>), jednak není tato informace v práci uvedena, ačkoli jsou způsoby možného financování zevrubně popsány (str. 11). Akce nadšených dobrovolníků se tak mění na akci oficiální.

str. 30 – dovolím si pochybovat, že na břehu potoka by rostly acidofilní doubravy. Pravděpodobně byla autorkou použita mapa s příliš malým rozlišením.

str. 30 – co znamená „navržený prvek, který se bude realizovat“?

str. 46 – jakou přesnost měl přístroj pro měření souřadnic? U zaměření čtverců 5 x 5 m to může být problém. A také zjevně je: viz nákresy (obr. 14, 15) – zkuste si ze zaměřených čísel sestavit čtverce...

str. 47 – „porost s dominancí *Equisetum palustre*“ – ale přeslička zdaleka nedominuje, viz tabulka.

str. 48 – jak může mít *Climacium dendroides* pokryvnost na 3 (=25–49 %), když celková pokryvnost mechového patra je 8 %?

str. 49 – *Aulacomnium palustre* není bylina

str. 50 – „K monitorování... byla použita jedna z obecných metod monitoringu, a sice metoda inventarizace. Mapování probíhalo...“ – Co je metoda inventarizace? Jaké mapování?

str. 33, 43, 55 – jak spolu souvisejí dílčí lokality a dva fytoocenologické snímky? V kterých biotopech byly umístěny a souhlasí popisy na str. 55 s charakteristikou biotopů? Ve kterých biotopech rostl prstnatec?

str. 15 – vývojové centrum... citovat bakalářskou práci v tomto případě asi není správné, jde pravděpodobně o sekundární citaci

str. 15 – co znamená „teprve nedávno se evolučně odštěpili“?

str. 33 – stanoviště „chráněná“ – nejde o „významná“?

5/ Jazyk, kterým je práce napsána, občas přestává připomínat češtinu:

str. 46 – „lomový bod čtverce“ – to je myšlen roh?

str. 34 – „poslech akustických projevů“ – lze poslouchat jiné projevy?

str. 10 – „že nám populace vymírá“

str. 24 a jinde – co znamená „předmětný“?

str. 27 – spráš je rodu ženského

str. 55 – „vysokozrůstnější“

6/ Citace zdrojů obsahují chyby.

str. 61 (+citace v textu) – Nesvadbová S. a Sofron J. 1997: Flóra a vegetace na katastru města Plzně... má být správně: Sofron J. a Nesvadbová J. (eds) 1997: Flóra a vegetace města Plzně. Tedy čtyři chyby v jediné citaci.

str. 14 – citována Štěpánková 2011, v seznamu není

str. 15, konec stránky; a str. 23 kap. 3.10.6 – odkud převzato?

Souhrn:

Za největší chybu považuji kvapné závěry, které se tváří jako vědecky podložené, ale nejsou. Autorka připouští omezenost zjištěných výsledků, přesto formuluje závěry poměrně razantně. Zbytečně se tak snižuje důvěryhodnost práce. Výsledky jsou přitom využitelné jako kvalitní podklady pro management i monitoring lokality v budoucnu.

Protože se autorka pohybuje v ochranářské praxi, doufám, že se kvapným závěrům příště vyhne, že je tak formulovala jen v domnění, že se od diplomové práce razantní závěr očekává. Stejně tak doufám, že připomínky přijme věcně jako inspiraci pro budoucí práci.

Práci doporučuji k obhajobě.

V rámci obhajoby očekávám odpověď především na otázku:

Jakou metodou by autorka obecně získala skutečnou představu o stavu a vývoji populace prstnatce májového na jedné lokalitě? (Pouhé spočítání sterilních a fertálních jedinců problém neřeší.)

V Plzni, 14. 5. 2015

RNDr. Sylvie Pecháčková, Ph.D.